

Wegwijzer

Mediawijs materiaal voor leerkrachten

Colofon

Mediawijs materiaal voor leerkrachten

auteur(s): Mediawijs.be

© 2015

Een publicatie van Mediawijs.be.

Pleinlaan 9, 1050 Brussel

mediawijs@iminds.be

www.mediawijs.be

Voorwoord

Mediawijs.be, het Vlaamse Kenniscentrum voor Mediawijsheid, is in januari 2013 op initiatief van de Vlaamse Overheid en in samenwerking met iMinds, van start gegaan.

De impact van media, zowel oude als nieuwe, wordt steeds groter. We leven niet meer met media, maar in de media. Tv, radio, computers, tablets en internet zijn steeds nadrukkelijker aanwezig in ons dagelijks leven. Onze blik van de wereld wordt meer en meer bepaald door het beeld dat de media ons presenteren. Het is dan ook belangrijk dat burgers 'wijs' omgaan met de media in al hun facetten: media-industrieën, -inhouden, processen en effecten.

Leerkrachten spelen een belangrijke rol in het mediawijs maken van leerlingen. Mediawijs.be wil hier dan ook op inspelen en ontwikkelde enkele praktische tools waarmee leerkrachten in hun klas aan de slag kunnen gaan of hen inspiratie kan bieden. Deze tools worden voor iedereen gratis online beschikbaar gesteld.

Inhoud

Voorwoord	3
Mediawijs materiaal voor leerkrachten: algemeen	5
Mediacoach MOOC	5
Dossiers Mediawijs.be	5
Wegwijzer sociale media op school	6
Praktische gids voor het gebruik van sociaalnetwerksites	6
Auteursrechtentutorial met handig stappenplan	6
Mediawijze filmpjes	6
Mediawijze posters (online én op papier!)	7
Fiches mediawijs online	7
Caspar: mediawijs kaartspel	7
Methodieken stap voor stap uitgelegd	8
Mediawijs materiaal voor leerkrachten: secundair	9
Boek Mediawijs Online	9
Mediawijs gamen	9
Lespakket: reclamewijsheid	9
Sharing is caring	9
Hit the city game	10
Mediawijs materiaal voor leerkrachten: basisonderwijs	11
Lespakket beeldgeletterdheid	11
Mediawijs gamen	11
Mediawijs materiaal voor leerkrachten: volwassenenonderwijs	12
Praktijkfiches digiwegwijs	12

Mediawijs materiaal voor leerkrachten: algemeen

Mediacoach MOOC

Ben jij als leerkracht ook gebeten door de mogelijkheden van nieuwe media? En wil je je graag meer verdiepen in thema's zoals online privacy en online reclame? Of wil je graag weten hoe je een social media beleid opstelt voor jouw organisatie? Of hoe je je het beste online profileert? Of vind je het net moeilijk om de nieuwe trends te volgen? En raak je soms niet meer wijs uit alle nieuwe concepten, tools, ...?

Mediawijs.be is in januari van start gegaan met de 'Mediacoach MOOC', een online leertraject over mediawijsheid voor professionelen. Met deze MOOC kom je op een laagdrempelige manier meer te weten over uiteenlopende mediawijze thema's. Bovendien kan je ook met andere deelnemers kennis en informatie uitwisselen.

→ Meer info? <http://mediawijs.be/nieuws/mediacoach-mooc-online-leertraject-over-mediawijsheid-gelanceerd>

→ Registreren kan via deze link <http://mediacoach.mediawijs.be/user/register>

Dossiers Mediawijs.be

Op de website van www.mediawijs.be staan er verschillende dossiers. Daarin staan filmpjes, goede praktijken, onderzoeksresultaten, artikels,... die nuttig zijn als achtergrondinformatie. Er staan echter ook **lespakketten of lestips** in. De filmpjes kunnen ook een leuke opener zijn voor een lesonderwerp.

De dossiers worden constant aangevuld: er komen nieuwe dossiers bij en de bestaande dossiers worden ook uitgebreid.

Deze dossiers zijn er momenteel al:

- Wat is dat? Mediawijsheid?
- Mediawijsheid op school
- Auteursrechten
- Cyberpesten
- Gaming
- Digitale kansen voor kansarme groepen
- Liefde op het internet
- Mediamakers
- Mediawijze bibliotheken
- Online privacy
- Reclamewijsheid
- Praktijken

- Onderzoek
- Wijze senioren

→ Via deze link kan je de dossiers terugvinden: <http://mediawijs.be/dossiers>

Wegwijzer sociale media op school

Er zijn veel nog heel veel vragen rond het gebruik van sociale media in het onderwijs... Hoe zit dat nu eigenlijk met het mediabezit en – gebruik van de Vlaamse jongeren? Mogen de leerlingen hun iPod of smartphone meenemen naar de klas? Mogen leerlingen deze toestellen gebruiken tijdens de les? Hoe zet je sociale media in in je lessen? Hoe zorg je voor een positieve online identiteit? Hoe ga je met elkaar om in de virtuele wereld? Welke info en afbeeldingen mag je (her)gebruiken en hoe respecteer je het auteursrecht? Welke afbeeldingen zet je op je profiel en welke niet? Hoe houd je de regie en word je geen slaaf van het medium?

Via het pakket 'Wegwijs in Sociale Media op school' hoopt Mediawijs.be scholen en individuele leerkrachten een kapstok aan te reiken voor het efficiënt en effectief gebruik van sociale media in al zijn facetten.

→ <http://mediawijs.be/dossiers/dossier-mediawijsheid-op-school/wegwijzer-sociale-media-op-schoolFilmpjes>

Praktische gids voor het gebruik van sociaalnetwerksites

Deze praktische juridische gids wil gebruikers bewust maken van hun rechten en plichten wanneer ze zich bij een sociaalnetwerksite aansluiten.

→ <http://mediawijs.be/dossiers/dossier-online-privacy/praktische-juridische-gids-voor-gebruikers-van-sociale-netwerksites>

Auteursrechtentutorial met handig stappenplan

Je wil een foto, filmpje, afbeelding, illustratie, tekst of foto (een "*werk*") gebruiken voor bijvoorbeeld een werkstuk of je eigen blog of website. Hoe ga je dan te werk? In de handleiding auteursrechten kan je een volledig stappenplan terugvinden.

→ Volg hier het stappenplan: <http://mediawijs.be/dossiers/dossier-medi makers/handleiding-auteursrechten>

Mediawijze filmpjes

Mediawijs maakte verschillende filmpjes om mediawijze thema's op een speelse manier bespreekbaar te maken:

- Wat is dat, mediawijs?

- Digitale kansen voor kansarme groepen
- Liefde op het internet, enkele cupido's en cupidon'ts
- Babbelbox senioren en internet
- EAVI: Een reis naar mediageletterdheid
- Vree Mediawijs, filmpjes over sociale media

→ Via het Vimeo-kanaal van Mediawijs.be kan je de filmpjes bekijken:
<http://vimeo.com/user21794374>

Mediawijze posters (online én op papier!)

Mediawijs.be lanceerde enkele mediawijzer posters die je gratis online kan bestellen:

- EHBO-kit voor online privacy
- Doorprik je bubble om anoniemer te surfen
- Hoe reageer je als organisatie het beste op een bericht op sociale media?

→ <http://mediawijs.be/nieuws/bestel-nu-jouw-mediawijze-posters>

Fiches mediawijs online

In het boek Mediawijs Online worden vele concrete tips en adviezen gegeven bij het gebruik van sociale media tijdens gebeurtenissen die centraal kunnen staan in het leven van kinderen en jongeren zoals de ontwikkeling van een online identiteit, het sluiten van online vriendschappen, cyberliefde. Ook cyberpesten komt aan bod. Mediawijs.be heeft deze tips en adviezen gebundeld in zeven hapklare fiches. Ouders, leerkrachten en jongerenbegeleiders kunnen met de fiches makkelijk aan de slag gaan.

→ Verzamel de fiches op een van onze evenementen download ze hier in hoge resolutie downloaden: <http://mediawijs.be/nieuws/mediawijs-online-jongeren-en-sociale-media-7-hapklare-fiches>

Caspar: mediawijs kaartspel

Een kaartspel rond mediawijsheid, gratis te verkrijgen. Met een handig how-to-filmpje. Mediawijs.be ontwikkelde in samenwerking met Mediaraven en Villa Crossmedia een instructievideo over Caspar, het mediawijs kaartspel. Het spel bevat heel wat trivia, opdrachten en onverwachte wendingen. In de instructievideo wordt stap voor stap het verloop van het spel uitgelegd en maakt snel veel duidelijk.

→ Bekijk hier de instructievideo: <http://mediawijs.be/nieuws/caspar-daagt-je-uit-instructievideo-kaartspel>

→ <http://mediawijs.be/dossiers/dossier-mediawijsheid-op-school/caspar-het-mediawijsheidspel>

→ Je kan het kaartspel hier gratis aanvragen <http://caspargame.eu/nl/contact>

Methodieken stap voor stap uitgelegd

Hoe breng je mediawijze thema's aan? Hoe neem je mediawijsheid op in je les? Om scholen en, leerkrachten en anderen daarin te ondersteunen, heeft Maks vzw in opdracht van Mediawijs.be enkele praktische fiches uitgewerkt.

Maks vzw doet stap voor stap uit de doeken hoe enkele van hun succesvolle methodieken in elkaar zitten:

- Praktijkfiche: vertel je eigen verhaal met digital stories
- Praktijkfiche: games maken met gamemaker
- Praktijkfiche: maak je eigen digitaal portfolio
- Praktijkfiche: maak een affiche
- Praktijkfiche: kunsteducatie met multimedia

→ <http://mediawijs.be/dossiers/dossier-praktijken>

Mediawijs materiaal voor leerkrachten: secundair

Boek Mediawijs Online

Dat jongeren online worden geconfronteerd met risico's is niet nieuw. Hoe zorgen we er voor dat onze kinderen veilig kunnen internetten? Michel Walrave en Joris Van Ouytsel (MIOS Universiteit Antwerpen) schreven in opdracht van Mediawijs.be het handboek 'Mediawijs Online', dat een klare kijk biedt op het gebruik, de vele voordelen maar ook de risico's van sociale media. Cyberpesten, Grooming (het benaderen van en contact leggen met kinderen door een volwassene), sexting (het sturen van seksueel getinte berichten of pikante foto's of video's) en cyberliefde zijn maar enkele van de topics die aan bod komen.

Het boek is in 2014 verspreid naar alle secundaire scholen.

→ Meer info kan je hier terugvinden: <http://mediawijs.be/nieuws/mediawijs-online-jongeren-en-sociale-media>

→ Op basis van dit boek werden er ook handige fiches opgesteld:
<http://mediawijs.be/nieuws/mediawijs-online-jongeren-en-sociale-media-7-hapklare-fiches>

Mediawijs gamen

Mediawijs gamen: gaminggids voor begeleiders van kinderen en jongeren.

→ <http://mediawijs.be/dossiers/dossier-gaming/mediawijs-gamen-gaminggids-voor-begeleiders-van-kinderen-en-jongeren>

Lespakket: reclamewijsheid

Leerkrachten kunnen met dit educatief pakket aan de slag om het thema reclamewijsheid aan bod te laten komen in de klas. Op een interactieve manier worden jongeren aangespoord om mee na te denken over online reclame.

- BUSO: <http://mediawijs.be/dossiers/dossier-reclamewijsheid/lespakket-online-reclamewijsheid-buso>
- Secundair: <http://mediawijs.be/dossiers/dossier-mediawijsheid-op-school/lespakket-online-reclamewijsheid-secundair>

Sharing is caring

Sharing is Caring is een interactieve citygame over mediagebruik voor Buso-jongeren. Met deze Serious Urban Game worden jongeren spelenderwijs bewust gemaakt over hun online privacy en deelgedrag. Sharing is Caring is een unieke tool dat zich richt tot leerkrachten die les geven aan 16- tot 18-jarige leerlingen uit het Buso-onderwijs. Leerkrachten kunnen een train-de-trainer volgen

bij [ew32] om het spel in hun eigen school of stad te spelen. De Serious Urban Game werd ontwikkeld door [ew32], Google Belgium en Stad Brugge samen met 79 leerlingen van De Varens en Haverlo (Buso-scholen uit Brugge).

→ Meer info kan je hier terugvinden: <http://mediawijs.be/dossiers/sharing-caring-care-share>

Hit the city game

Hit the City is een online stadsspel, ontwikkeld door Link in de Kabel, Carabas/Tinctuur en Vliegwerk in opdracht van Mediawijs.be. Het spel richt zich op maatschappelijk kwetsbare jongeren (vanaf 14 jaar) en daagt hen uit na te denken over het gebruik van sociale media en hun online

identiteit.

→ Je kan het draaiboek hier downloaden: <http://mediawijs.be/dossiers/hit-city>

Mediawijs materiaal voor leerkrachten: basisonderwijs

Lespakket beeldgeletterdheid

Beeldtaal biedt uitdagingen maar ook extra mogelijkheden voor het onderwijs. Leerkrachten zien vaak wel de mogelijkheden maar struikelen over de uitdagingen. Er is dan ook weinig materiaal voorhanden om beeldtaal in de klas binnen te halen. Daarom ontwikkelde Evy Raes (Fotografe) en Nel Broothaerts (Incepti) in opdracht van Mediawijs.be dit pakket. Om leerkrachten handvaten te geven om concreet met beelden en beeldtaal aan de slag te gaan. Om werkmethodeken aan te reiken die rijk en verrijkend zijn, die kinderen aanmoedigen om hun intuïtieve blik te verscherpen. Om leerkrachten te helpen hen hierin te ondersteunen. Want kinderen moeten leren lezen, schrijven en spreken, niet alleen met woorden, maar ook met beelden.

→ Je kan het pakket hier gratis downloaden: <http://mediawijs.be/nieuws/educatief-pakket-leren-met-beelden>

Mediawijs gamen

Mediawijs gamen: gaminggids voor begeleiders van kinderen en jongeren.

→ <http://mediawijs.be/dossiers/dossier-gaming/mediawijs-gamen-gaminggids-voor-begeleiders-van-kinderen-en-jongeren>

Mediawijs materiaal voor leerkrachten: volwassenenonderwijs

Mediawijze verhalen: filmpjes en een handleiding

In de filmpjes vertellen mensen in armoede over de impact van digitale media op hun leven. Ze schetsen een situatie die vroeger moeilijk was en waarbij internet en computer de situatie verbeterd hebben. De filmpjes beslaan een brede waaier aan onderwerpen. Iedere kijker zal zich zeker in één of meerdere situaties herkennen.

Je kan de filmpjes gebruiken als gespreksopener om met mensen in armoede de dialoog aan te gaan over digitale media. De getuigen tonen dat digitale media ook echt iets voor hen zijn. Zo motiveren ze mensen met een gelijkaardige leefsituatie om ook met computer en internet aan de slag te gaan.

Tips om met de filmpjes aan de slag te gaan vind je in de bijhorende handleiding.

→ www.mediawijs.be/mediawijzeverhalen

Praktijkfiches digiwegwijs

Hoe werk je met mensen in armoede rond digitale thema's. Digidak werkt enkele kant-en-klare fiches uit. Binnenkort beschikbaar op www.mediawijs.be.

